

Kilkaset lat więzienia za wojenne zbrodnie gwałtów

11 marca 2016

W dniu 26 lutego 2016 roku gwatemalski sąd uznał byłych żołnierzy służących w gwatemalskim wojsku winnych zbrodni przeciwko ludzkości. Orzeczenie ma charakter precedensowy, ponieważ po raz pierwszy krajowy sąd zaliczył gwałty, niewolnictwo seksualne oraz morderstwa indiańskich dziewcząt i kobiet za podlegające szczególnemu potępieniu zbrodnie przeciwko ludzkości.

Do przełomowego wyroku doszło dzięki odwadze kobiet ze społeczności Majów Q'eqchi, które mając zapewnioną anonimowość w toku procesu, zgodziły się złożyć zeznania. Ostatecznie sędzina Yassmin Barrios skazała Esteelmera Francisco Reyesa Girona (emerytowanego pułkownika) oraz Heriberto Valdeza Asigę (byłego komisarza wojskowego) na kary, odpowiednio 120 i 240 lat więzienia, za przestępstwa na tle przemocy seksualnej. Rozstrzygnięcie jest ważne nie tylko dla przywrócenia sprawiedliwości i zabliznienia ran po wojnie domowej w Gwatemali (1960-1996), która pochłoneła życie 200 tysięcy ludzi, lecz także z punktu widzenia sprawiedliwości międzynarodowej. Tak wyraźne napiętnowanie gwałtu jako broni wojennej i zbrodni przeciwko ludzkości stanowi akt wyjątkowy w dziejach światowej jurysprudencji.

W trakcie zeznań przed Sądem Najwyższym jedenaście poszkodowanych kobiet, które reprezentował akt oskarżenia, przywróciło wspomnienia o miesiącach spędzonych na posterunku wojskowym Sepur Zarco. Kobiety zeznające pod pseudonimami „Owdowiała” i „Sama” opowiedziały, jak zostały uprowadzone przez żołnierzy po zaginięciu ich mężów w sierpniu 1982 roku. Przetrzymywane w obwodzie Sepur Zarco przez następne sześć miesięcy, były wielokrotnie gwałcone i zmuszone do gotowania i prania żołnierskich mundurów. Rozprawa była śledzona na żywo

przez obrończynię praw człowieka, Rosalinę Tuyuc, a także laureatkę Pokojowej Nagrody Nobla, Rigobertę Menchù.

Chociaż wyrok może jeszcze zostać zaskarżony, a nawet unieważniony przez sąd kasacyjny, większość opinii publicznej, zgadza się we wspólnej ocenie, iż wyrok wydany przez sędzinę Yassmin Barrios jest precedensem godności, odwagi oraz oporu bez przemocy, kobiet, które nie chciały zrezygnować z długotrwałej walki o sprawiedliwość. Wytrwawszy w tym postanowieniu, pokonały piętno gwałtu, ubóstwa, wykluczenia i rasizmu. Po 34 latach od tragicznych wydarzeń uzyskany przez nie wyrok otwiera drogę do sprawiedliwości dla kobiet w Gwatemali – i na całym świecie – które są lub były ofiarami zbrodni wojennych.

Opracowanie: Damian Żuchowski

Na podstawie: GuatemalaComunitaria.PeriodismoHumano.com, GlobalVoices.org, DiagonalPeriodico.net [\[1\]](#) [\[2\]](#)

Źródło: WolneMedia.net